

Läkemedelsmål i Västerbotten 2023

Nedan presenteras de förskrivningsmål som har fastställts av Läkemedelskommittén i Västerbotten inför 2023. Besparingspotentialerna är beräknade på 2022 års volymer. Måttet DDD/TIND står för antalet definierade dygnsdoser per tusen invånare och dag.

BEHANDLINGSMÅL

Äldremål

Målet är att fortsätta minska *olämpliga läkemedel* till patienter som är 75 år och äldre. Socialstyrelsens "Indikatorer för god läkemedelsterapi hos äldre" tar upp följande olämpliga preparat som bör undvikas till äldre om inte särskilda skäl föreligger.

- * **Bensodiazepiner med lång halveringstid** (diazepam)
- * **Läkemedel med betydande antikolinerga effekter** (t.ex. medel vid inkontinens, den äldre typen av antidepressiva medel (TCA) och de sederande antihistaminerna (Atarax, Alimemazin, Lergigan)).
- * **Tramadol**
- * **Propiomazin** (Propavan)
- * **Kodein**

Målet är även att fortsätta minska användningen av **antiinflammatoriska medel** (cox-hämmare/NSAID) och att minska användningen av **läkemedel mot psykos** (neuroleptika). För dessa läkemedelsgrupper lägger Socialstyrelsen vikt vid att det finns en aktuell indikation för de äldre. Under 2022 har NSAID- och neuroleptikaanvändningen i Västerbotten **ökat** med 1 % respektive 3 %. Neuroleptika är förknippade med ett flertal biverkningar som passivitet, kognitiva störningar, negativa effekter på känsloliv och sociala funktioner och ger hos äldre med demenssjukdom ökad risk för stroke och förtida död. I ett nationellt perspektiv har Västerbotten länge haft en hög förskrivning när det gäller neuroleptika och vi ligger fortfarande ca 30 % högre i förskrivning än riket i genomsnitt.

Mål för läkemedelsförskrivning av antibiotika

* Max 250 recept på antibiotika per 1000 invånare och år. Riket i snitt ligger nu på 246 recept. Alla regioner har ökat senaste året efter att förra året ha legat lågt p.g.a pandemin. Senaste 12-månadersperioden t.o.m. oktober 2022 låg förskrivningen på 213 rec/1000inv/år i Region Västerbotten, en ökning med 17 % från förra året, men fortfarande lägst i landet.

* Max 10 % av recept på UVI-antibiotika till kvinnor 15–79 år ska utgöras av kinoloner (14 % i RV). I primärvården ska kinoloner vara högst 5 % av urinvägsantibiotika till kvinnor.

Takmål för förskrivningen av PPI till 35 DDD/TIND

Försäljningen av PPI på recept har ökat år för år justerat för förändring i befolkningmängden. Under 2022 hämtades nästan 65 DDD/TIND ut på recept i Västerbotten (jämför med 46 DDD/TIND 2010). Vi ser ännu en ökning med 2 % senaste året. Den receptfria försäljningen var 11,9 DDD/TIND, en ökning med några procent efter att ha legat på ungefär samma nivå de senaste 5 åren.

Minskning av volymen sömnmedel

Under de senaste åren har vi sett en successiv nedgång i förskrivning av sömnmedel (exklusive melatonin), men 2022 tangerades 2021 års förskrivning.

Förskrivningen av melatonin i Västerbotten mer än fördubblades mellan 2017 och 2020 och kostnaden för regionen steg dramatiskt, men sedan maj 2021 finns inget melatoninpreparat med subvention för vuxna. De kortverkande melatoninpreparaten har fått begränsad förmån för indikationen *insomni hos barn och ungdomar 6 till och med 17 år med ADHD där sömnhygienåtgärder har varit otillräckliga*. Avsaknad av subvention för övriga har lett till en något minskad melatoninförskrivning. Råd om sömnhygien och icke-farmakologisk behandling bör

alltid vara förstahandsval och utvärderas innan behandling med sömnmedel sätts in. Sömnskolor har visat sig fungera väl på flera hälsocentraler. Evidensen för sömnmedlens effekt vid långtidsanvändning är svag. Intermittent behandling rekommenderas och kom ihåg att **följa upp och utvärdera all behandling!**

Minska förskrivning av diklofenak p.g.a. dess miljöbelastning

NSAID-preparat såsom naproxen, ketoprofen och ibuprofen är ett bättre val än diklofenak p.g.a. diklofenaks miljöbelastande egenskaper. Det senaste året har förskrivningen av diklofenak minskat med ytterligare 10 % och ligger nu på 40% av det som förskrevs år 2015. På indikationerna gallstens- och njurstensanfall accepteras dock diklofenak suppositorier i brist på andra alternativ. Risken för kardiovaskulära biverkningar är högre för diklofenak än för naproxen och i juni 2020 blev diklofenak receptbelagt.

Diklofenak (Voltaren) gel säljs receptfritt och belastar miljön betydligt då det mesta av gelen sköljs ut med duschvattnet. Denna är mest använd av NSAID-gelerna, men egenvårdsförsäljningen har ändå minskat under flera år. Tyvärr har trenden nu brutits och försäljningen under 2022 ökade med 6 %.

BESPARINGSMÅL

Tänk på att använda **receptfavoriter** för att välja rätt generikafabrikat när utbytet inte sker automatiskt.

Gabapentin Orion

Gabapentin är inte utbytbar på apoteken. Läkemedelsverket har tagit det beslutet på grund av läkemedlets epilepsiindikation och det gäller oavsett för vilken indikation patienten får läkemedlet. Prisskillnaden mellan de olika generikafabrikaten är stor och eftersom priset på Gabapentin Orion är fördelaktigt rekommenderas denna. Styrkan 100 mg har saknats i Orions sortiment men kommer ny på marknaden 2023.

Andel Pregabalin Teva/Orion av totalt pregabalin >80 %

Lyrice/Pregabalin är inte utbytbar på apoteken av samma skäl som Gabapentin, d.v.s. på grund av epilepsiindikationen. Det sker inte heller här något automatiskt byte mellan de olika generikafabrikaten. Prisskillnaden är stor och eftersom pris och sortimentsbredd för Pregabalin Teva och Pregabalin

Orion är klart fördelaktiga rekommenderar vi dessa. Under 2022 har vi nått upp till 55 % förskrivning av Pregabalin Teva och Pregabalin Orion men fortfarande är 27 % av förskrivningen Lyrice som är mer än dubbelt så dyr. Detta innebär att det fortfarande finns flera hundra tusen kronor att spara om vi byter ut resterande Lyrice mot Pregabalin Teva eller Pregabalin Orion.

Andel doser Bufomix Easyhaler och DuoResp Spiromax av totalt antal doser av kombinationer av budesonid/formoterol i pulverform > 85 %

Det finns två kostnadseffektiva kombinationer med budesonid/formoterol: Bufomix Easyhaler och DuoResp Spiromax. Andelen Bufomix och DuoResp har nu ökat till 73 % i regionen. För varje patient med budesonid/formoterol kan vi spara upp till 1000kr/år genom att välja Bufomix eller DuoResp i stället för Symbicort forte. För patienter med högdos som är lämpliga för Relvar Ellipta eller Aectura Breezhaler blir besparingen, vid val av dessa, ännu större.

Vid förskrivning av insulin aspart, insulin lispro och insulin glargin, välj biosimilarer som ligger 10–30 % lägre i pris.

Insulin Lispro Sanofi är en biosimilar till Humalog. Insulin Lispro Sanofi (alt aspart Sanofi) kan också ersätta Novorapid. Abasaglar och Toujeo är biosimilarer till Lantus och upptar nu hela 80 % av den totala insulin glargin förskrivningen! Kan vi byta ut insulin lispro och insulin aspart i samma utsträckning (nu endast 16 %) kan miljonbelopp sparas.

Boken **Terapirekommendationer 2023** finns att

distribueras.

Beställ tryckta böcker till er verksamhet via formuläret:

[Beställning av Terapirekommendationer 2023](#)